

Neobyčejná pocta Miloši Müllerovi

Napsal(a) [Zdeněk Zahradník](#)

Pavel Hůla

Zcela zaplněný sál Galerie HAMU v Lichtenštejnském paláci 15. prosince 2016. Světlo v sále zhasíná. V hluboké tmě se objevují blikající plamínky svíček, které přinášejí muzikanti usedající k připraveným pultům. Do zšerelého ticha se ozývá dvanáct úderů zvonů. Půlnoc. Začínají první tóny *Concerta da Requiem* pro violu a orchestr českého soudobého skladatele **Michala Müllera**. Dnešní uvedení tohoto díla má připomenout desáté výročí úmrtí jeho otce, houslisty a pedagoga PhDr. Miloše Müllera. Také závěrečná skladba koncertu *Karneval života a smrti* zazní k uctění památky skladatelovy matky PhDr. Evy Müllerové, která zemřela v tomto roce.

Vraťme se však k úvodní skladbě. Dramatická první část *Requiem aeternam* začíná výrazným tématem chorálu ve ztišených tónech zvonu, do nichž s plnou intenzitou vpadá orchestr, umocněný sborovou recitací samotných hráčů. Virtuózní part sólové violy jakoby zoufale bránil naplnění neúprosného osudu. Následující části *Lacrimosa* vévodí sólová flétna jímavou melodií nad přísně znějícím ostinátním basem. Po zvukově exponované orchestrální části přináší klavír jímavě prostý motiv mísící se s bohatým harmonickým předivem smyčcových nástrojů. Sugestivní melodie violy, vycházející z hlubokého, dlouze drženého tónu, je doprovázena strohým pizzicatem smyčců. V další části doprovází harfa široce rozvinutou melodii chorálu, do něhož se mísí virtuózní pasáže sólové violy, končící dlouhým trylkem nad temnými akordy kontrabasů a violoncell. Stejným trylkem začíná i část následující, naplněná vzrušující hudbou s opakujícím se sborovým *Dona eis*. V dlouhých držených tónech jakoby

se čas zastavil. Jen bicí nástroje se zvonem vnášejí tiché vzruchy do tohoto zklidnění. V pianissimu skladba doznívá. Dlouhé ticho před potleskem svědčí o hlubokém dojmu, který v posluchačích dílo zanechává.

Matouš Pěruška foto: Zdeněk Chrapek

Jako oslava probouzejícího se života zazněl první koncert *La Primavera* ze slavného *Le Quattro Stagioni* Antonia Vivaldiho s excelentním sólistou, starším synem Jana Pěrušky, **Matoušem Pěruškou**. Svěží tempo a brilantní pasáže sólových houslí dokázaly rychle zaplašit chmurné myšlenky a posluchač se mohl doslova koupat v geniálním ohňostroji hudebních myšlenek. I v následujícím druhém koncertu *L'Estate* se nejen orchestr, ale především temperamentní sólista, tentokrát **Jan Pěruška ml.**, představil v tom nejlepším světle. Konečně bouřlivé ovace, které následovaly po obou Vivaldiho koncertech to dokazovaly nejlépe...

Závěrečná skladba *Karneval života a smrti* pro violu, smyčce a bicí bohatě uplatňuje širokou zvukovou paletu smyčců v působivých kombinacích s bicími nástroji. Vpadávání až groteskně znějících částí připomíná rej masek; v mysli se mně vybavila vzpomínka na podobně geniální část ze závěru Verdiho *La Traviaty*. Jakoby niť života byla protkávána epizodami, přicházejícími z jiných světů. Jednotícím prvkem celé skladby je osobitě pojatý part violy, vévodící celému dílu. Prudké dynamické i agogické kontrasty udržují posluchače v neustálém

napětí a pozornosti po celé trvání této časově rozměrné skladby. Dlužno připomenout, že na výsledném dojmu z vyznění celého koncertu se rozhodující měrou podíleli hlavní sólista – violista **Jan Pěruška** se svými dvěma syny, Matoušem a mladším Janem, kteří své mistrovství prokázali v sólových partech koncertů Antonia Vivaldiho. Dále pak skvělý orchestr **Praga Camerata** s hosty – flétnistou **Václavem Kuntem**, harfistkou **Hedvikou Mousa Bacha**, klavíristkou **Marií Wiesnerovou** v (Requiem) a pohotovým hráčem na bicí nástroje v obou skladbách M. Müllera, pod inspirujícím vedením celého ansámblu **Pavlem Hůlou**.